

Computers humor leren is niet om mee te lachen

dr. ir. Thomas Winters

KU Leuven & Twinters BV

@thomas_wint
thomaswinters.be

Slides: thomaswinters.be/talks

What is the difference between leaves and a car?

One you brush and rake,

the other you rush and brake.

Ze zeggen dat het grootste gevaar van AI is dat het dingen verzint met volle overtuiging.

Ik dacht: eindelijk technologie die in onze boardroom past.

Computer
+ humor
= paradox?

Humor
= intrinsiek menselijk

Waarom hebben mensen humor?

Humor: Brein beloonts **opmerken van incongruenties** & deze succesvol **op te lossen**

+ **taalvaardigheid**

+ moeilijk vervalsbaar vertoon van **persoonlijke waarden**

= **Evolutionair voordeel!**

Incongruëntie-Resolutie Theorie

Setup *Ik wil sterven zoals mijn opa: rustig in zijn slaap.*

Punchline *Niet zoals zijn schreeuwende passagiers*

Obvious Interpretatie

Verborgen Interpretatie

Based on: Ritchie, G. (1999). Developing the incongruity-resolution theory.

Mens-gefocuste definitie

Computer moet niet alleen de **twee mentale beelden opmerken**

Obvious Interpretatie

Verborgen Interpretatie

Maar ook dat ze voor mensen niet **te moeilijk of te makkelijk zijn**!

Waarom AI humor leren?

Ideale testtaak!

Het is groen en het plakt?
Kermit de Sticker

Hoe heet de vrouw van Sinterklaas?
Keukentafel.

RobBERT (2020)

Mop 😂

Geen Mop 😵‍💫

Eerste échte Nederlandstalige humordetector!

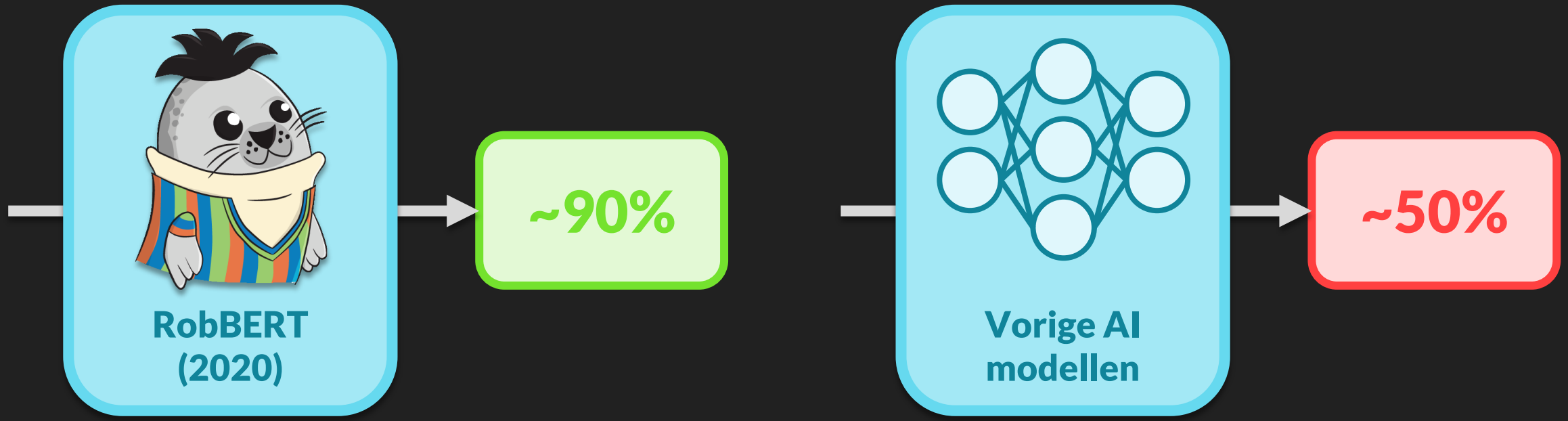

Goed voorteken: State-of-the-art in meeste NL taaltaken

Humor co-creatie

“Spellchecker” voor mopjes

Mijn ex mist me nog steeds, maar ze mikt steeds beter

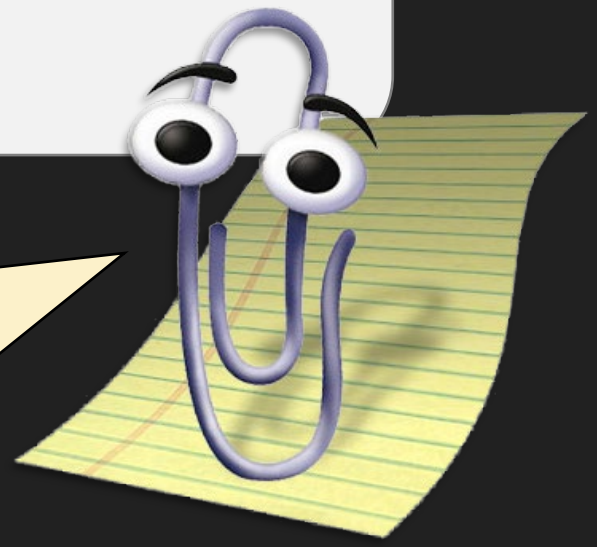

Zet “punchlinewoord” achteraan

(latere realisatie van tweede betekenis)

Bestuderen van humor theorie

We weten nog altijd niet
helemaal **hoe humor werkt**

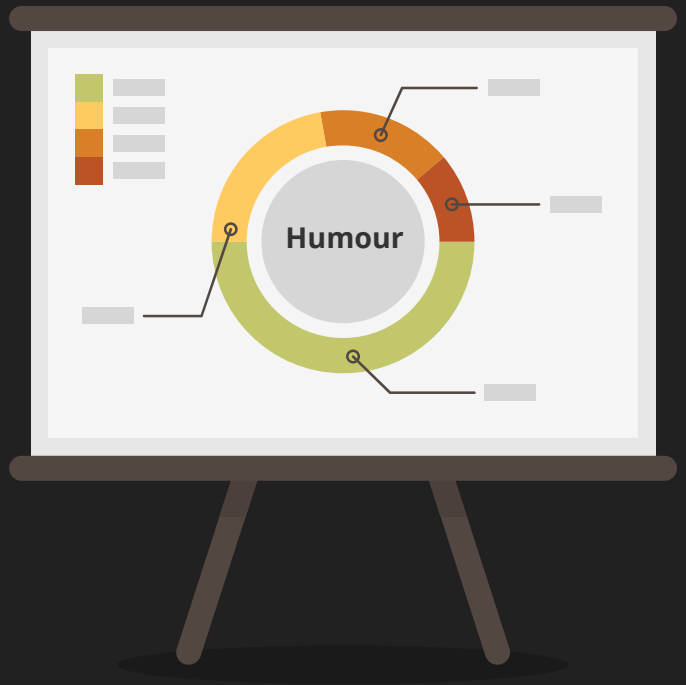

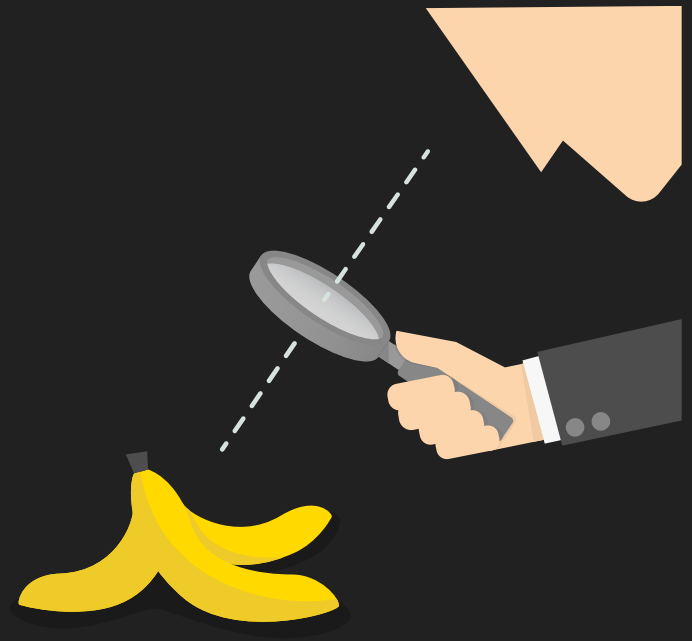

Artificiële Intelligentie kan helpen
meten & begrijpen!

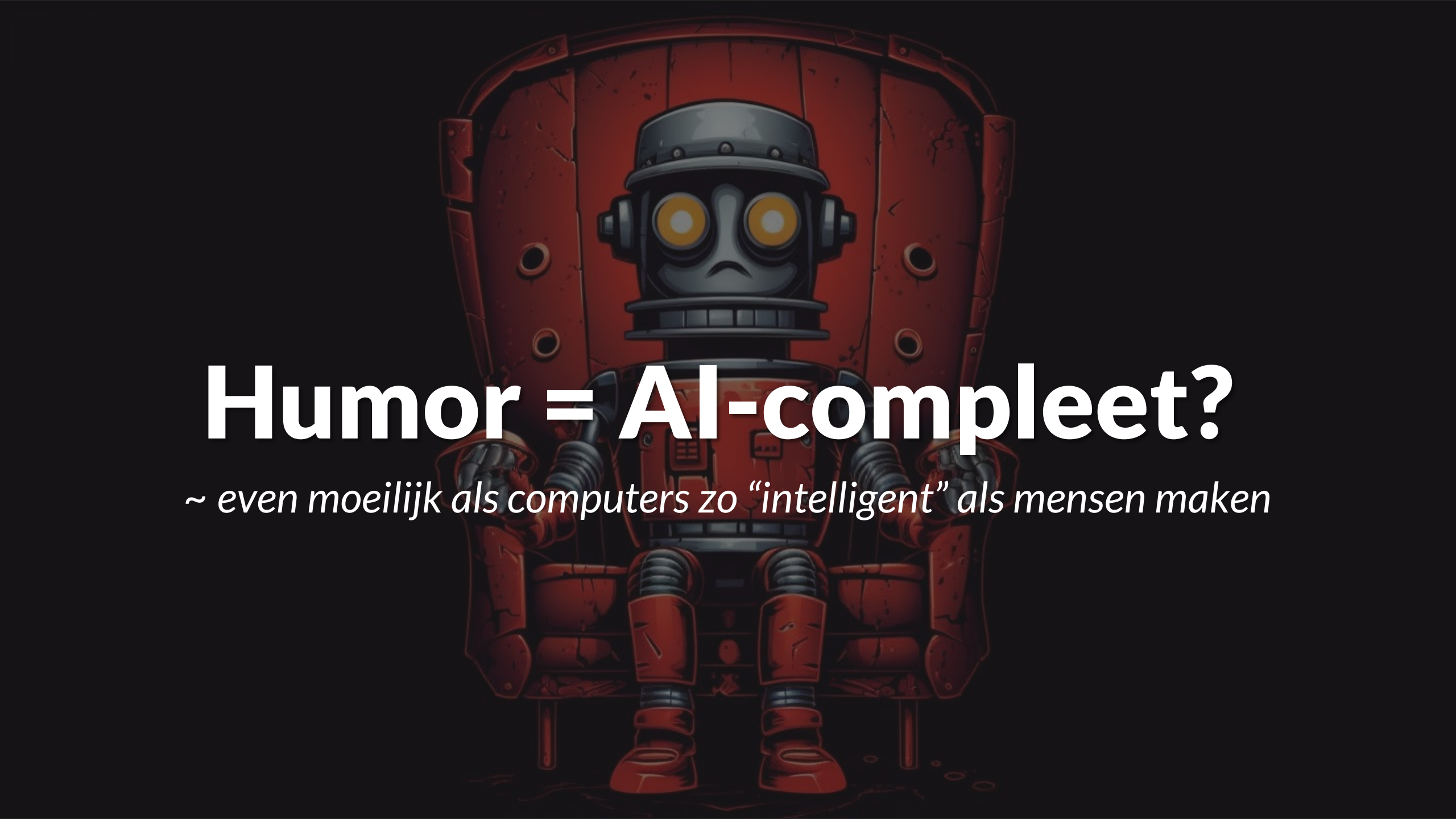

Humor = AI-compleet?

~ even moeilijk als computers zo “intelligent” als mensen maken

Leer computers humor:
Schrijf zelf mopjesregels

Eerste humor generator: Sjablonen & Schema's

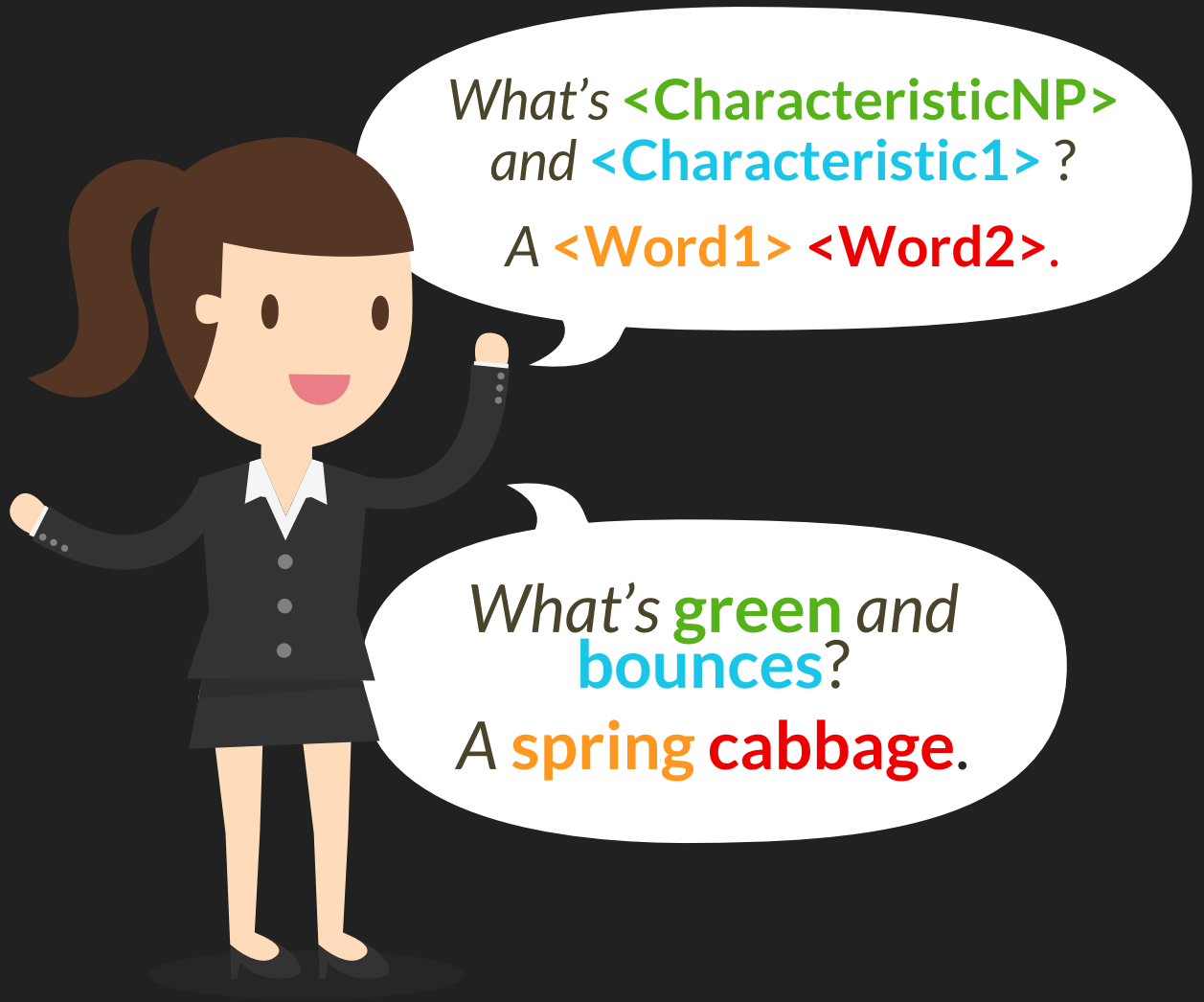

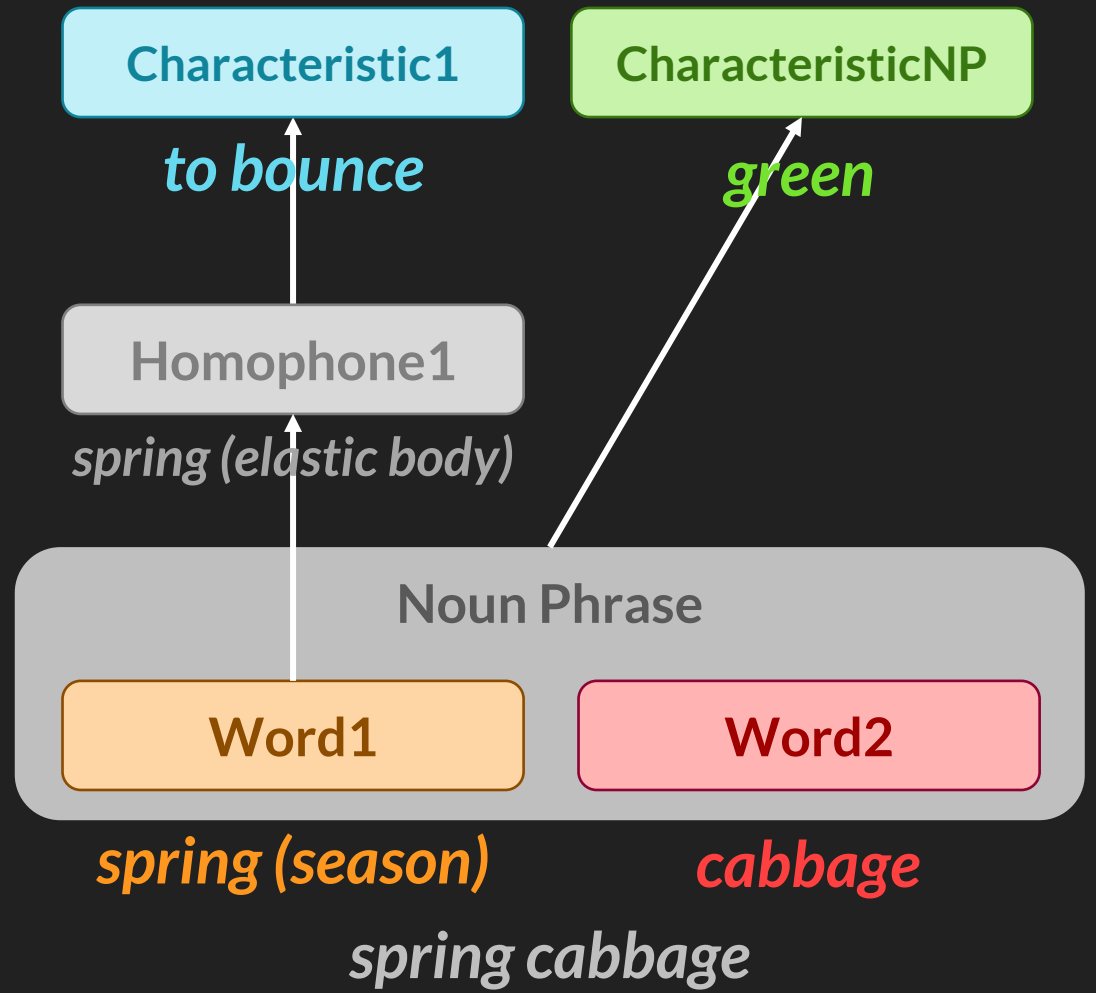

Binsted, K., & Ritchie, G. (1994). An implemented model of punning riddles

https://www.youtube.com/watch?v=X0dI_y41zdo

MopjesBot

Het is een <Beschrijving1>
en <Beschrijving2> ?
<EersteDeel> <Rijmwoord>.
Het is een Belgische politica
en komt tot net boven de
enkel?
Maggie De Sok.

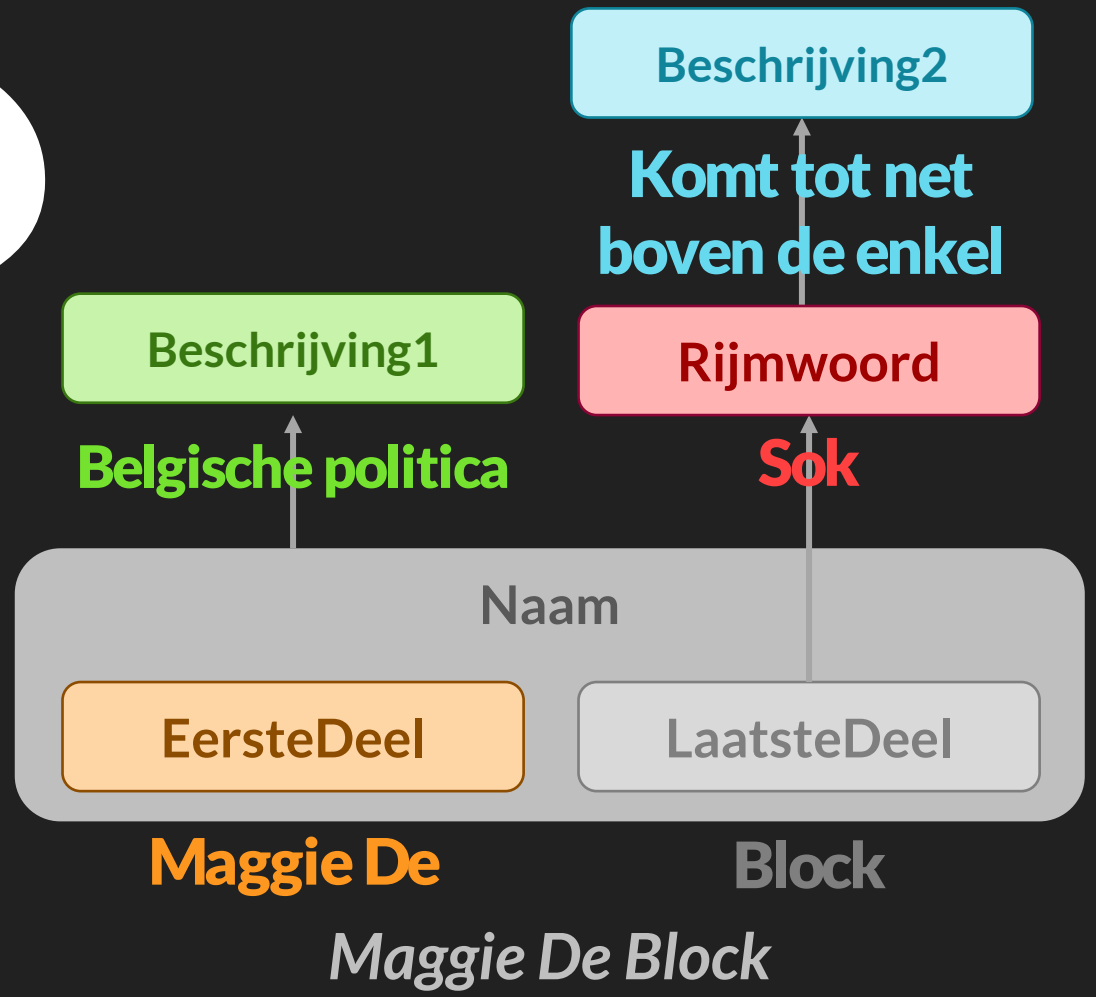
Beschrijving2
Komt tot net
boven de enkel
Beschrijving1
Rijmwoord
Belgische politica
Sok
Naam
EersteDeel
LaatsteDeel
Maggie De
Block
Maggie De Block

Heeft ChatGPT goed gevoel voor humor?

ChatGPT 5.2

Schrijf een mop over Voka Lerend Netwerk

Waarom neem je altijd een notitieboek mee naar het Voka Lerend Netwerk?

Omdat je daar zóveel leert… dat je anders vergeet waar je eigenlijk voor gekomen was. 😄

ChatGPT 5.2

Schrijf een mop over Voka Lerend Netwerk

Waarom neem je altijd een notitieboek mee naar het Voka Lerend Netwerk?

Omdat je daar zo vaak hoort: dat je anders vergeet waar je eigenlijk voor gekomen was. 😄

Bijna net zoals hoe kleuters moppen verzinnen

Tekst generator geschiedenis

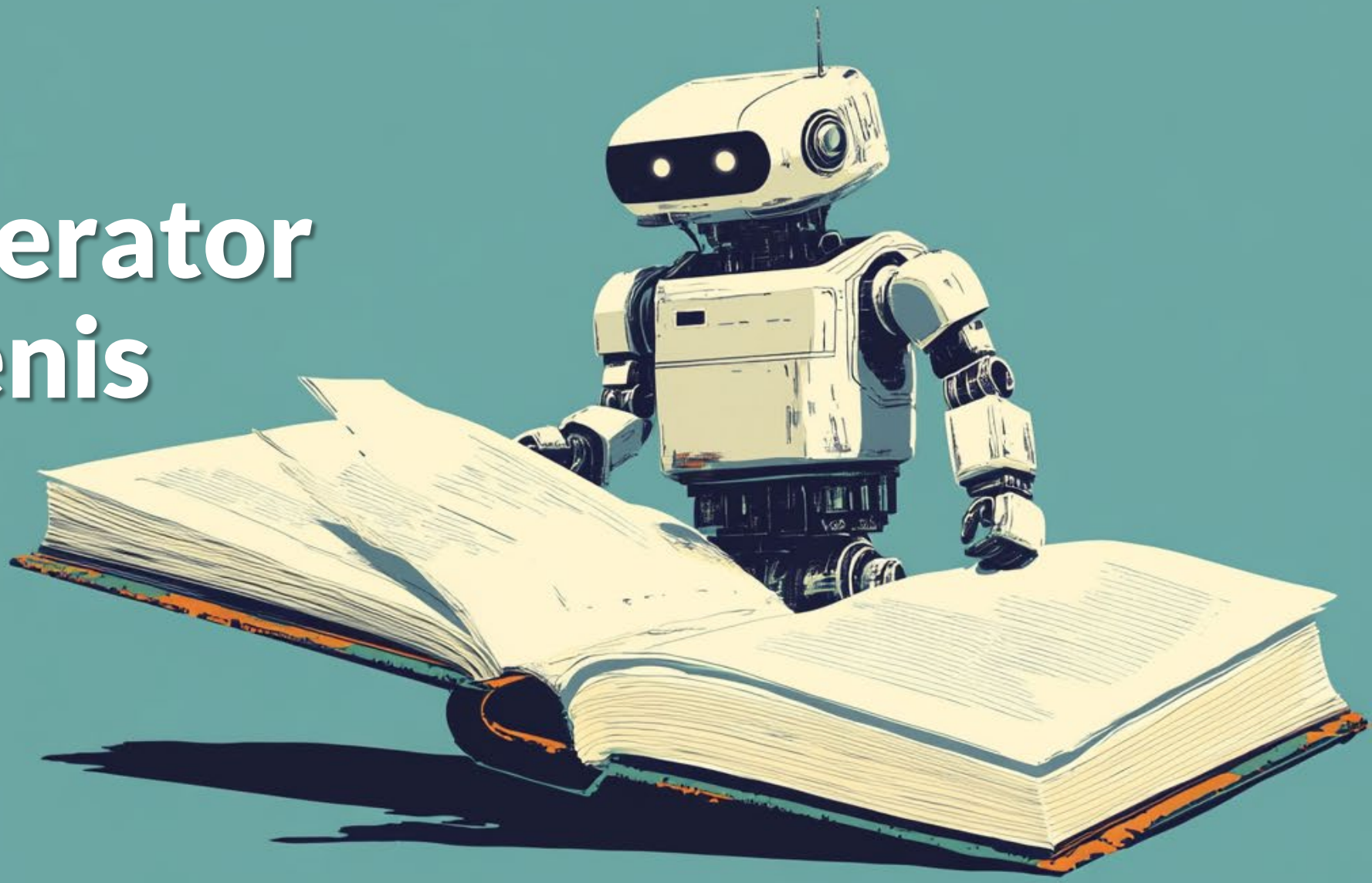

Hoe werkt een tekstgenerator?

1. Open smartphone **toetsenbord** op tekstveld
2. Druk op een voorgestelde **auto-complete** woord
3. Herhaal 10-tal keer

Autocomplete telde frequentie van woorden na vorige woorden in je teksten

TorfsBot

1. Telde in alle tweets & columns van Rik Torfs hoe vaak een woord andere woorden volgde

2. Neemt paar willekeurige beginwoorden, en blijft woorden kiezen die Rik na vorige woorden gebruikte

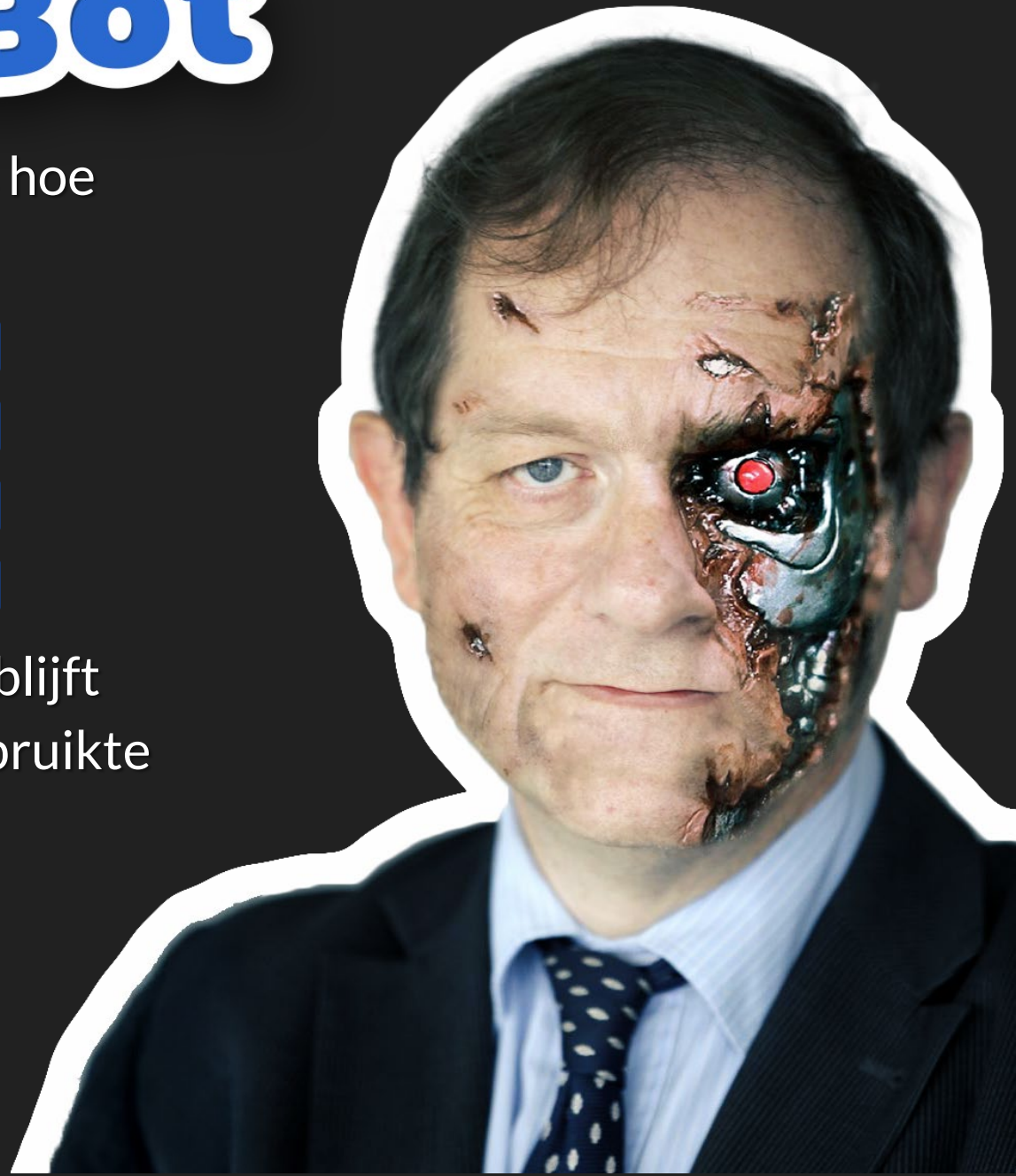

GPT training

Heel het internet

Trainingsproces van paar miljoen $
“Voorspel volgende woord”

GPT-5

Elk groot taalmodel

GPT modellen

≈ autocomplete on steroids

Voka Lerend Netwerk AI is een initiatief van Voka – Kamer van Koophand
Metropolitan. Binnen komen
bedrijfsleiders bijeen ngen uit te
delen over artificiële el is om de
deelnemers te stimul edrijf te
implementeren.

Token	Probability
init	**21.16%**
samen	6.64%
ler	6.54%
platform	5.47%
un	5.17%

Kans op volgende token
gegeven *vorige tokens*

Mop: bijna altijd beginnend met vraagwoord of “Er”

Weet nog niet welke punchline het naar bouwt!

Schrijf een mop over Voka Lerend Netwerk AI

Er was eens een Voka Lerend Netwerk AI waarin
drijven bijeenkwamen om meer te
matige intelligentie. Op een dag
ter van het netwerk voor om een
het AI.

Token	Probability
Er	**47.73%**
E	26.76%
W	8.32%

Geef context: rol, taak...

We gaan samen zo goed mogelijke mopjes proberen te verzinnen over Voka Lerend Netwerk AI

Het publiek van deze mopjes zijn volwassen, intelligente deelnemers van het Voka Lerend Netwerk AI

Context: Het Voka Lerend Netwerk AI is een opleidingstraject van Voka Antwerpen-Waasland dat verspreid over acht sessies loopt van februari tot november 2025. Het bestaat uit twee niveaus: AI Fundamentals en AI Advanced. AI Fundamentals richt zich op (…)

Laat “kladpapier” toe voor gedachtengangen

We gaan samen zo goed mogelijke mopjes proberen te verzinnen over Voka Lerend Netwerk AI

Het publiek van deze mopjes zijn volwassen, intelligente deelnemers van het Voka Lerend Netwerk AI

Context: Het Voka Lerend Netwerk AI is een opleidingstraject van Voka Antwerpen-Waasland dat verspreid over acht sessies loopt van februari tot november 2025. Het bestaat uit twee niveaus: AI Fundamentals en AI Advanced. AI Fundamentals richt zich op (…)

Je gaat hiervoor eerst een divergerende brainstorm rond thema's doen, en daarna convergeren naar de beste mop selectie.

1. Divergent denken: Je maakt divergente vrije associaties: (…)
2. Grappige links: Link thema's en associaties uit vorige stap (…)
3. Punchlines: Schrijf goede punchlines : welke mentale sprong wil je dat mensen maken? (incongruentie-resolutie theorie…)
4. Setups: Bedenk setups voor punchlines van vorige stap (…)
5. Convergent denken: selecteer favoriete mopjes
6. Finetune: Als nodig, verbeter mopjes

Geef voorbeelden

We gaan samen zo goed mogelijke mopjes proberen te verzinnen over Voka Lerend Netwerk AI

Het publiek van deze mopjes zijn volwassen, intelligente deelnemers van het Voka Lerend Netwerk AI

Context: Het Voka Lerend Netwerk AI is een opleidingstraject van Voka Antwerpen-Waasland dat verspreid over acht sessies loopt van februari tot november 2025. Het bestaat uit twee niveaus: AI Fundamentals en AI Advanced. AI Fundamentals richt zich op (...)

Je gaat hiervoor eerst een divergerende brainstorm rond thema's doen, en daarna convergeren naar de beste mop selectie.

1. Divergent denken: Je maakt divergente vrije associaties: (...)
2. Grappige links: Link thema's en associaties uit vorige stap (...)
3. Punchlines: Schrijf goede punchlines : welke mentale sprong wil je dat mensen maken? (incongruentie-resolutie theorie...)
4. Setups: Bedenk setups voor punchlines van vorige stap (...)
5. Convergent denken: selecteer favoriete mopjes
6. Finetune: Als nodig, verbeter mopjes

Bijvoorbeeld over onderwerp “Politici"
Redenering: Politici beloven veel, maar verbeteren weinig. Je kan dan zeggen dat ze "full of shit. We vervangen ze daarom vaak. Dit is net zoals luiers. We kunnen ze dus hiermee vergelijken
Mop: Politici zijn als luiers: je moet ze vaak vervangen, en om dezelfde reden. (...)

🧠 Brainstorm: Mopjes over Voka Lerend Netwerk AI

Stap 1: Divergent – Vrije associaties

🏢 Voka / Netwerk / Business

- Netwerken, visitekaartjes, LinkedIn, handjes schudden, recepties, gratis drankjes
- "Lerend netwerk" = fancy woord voor "samen niet weten wat je doet"
- Maximaal 2 personen per bedrijf → exclusiviteit, bouncer, VIP
- C-level, managers, beslissingsnemers, pakken, jargon, PowerPoints
- Verschillende bedrijven en sectoren door elkaar → speed dating, blind date

🤖 AI / Technologie

- ChatGPT, robots, automatisering, jobs verliezen, Skynet, Terminator
- "AI inbedden in dagelijkse werking" → alsof het een matras is
- Prompt engineering, hallucinaties, AI die onzin vertelt met overtuiging
- Agents, copilots, assistenten → nieuwe collega die nooit koffie haalt
- Explainability → niemand begrijpt het, ook de AI niet

📚 Opleiding / Cursus

- 8 sessies van februari tot november → langer dan een zwangerschap bijna

Stap 6: Finetuning

Hallucinatie-mop – iets aangescherpt:

> "Ze zeggen dat het grootste gevaar van AI is dat het dingen verzint met volle overtuiging. Ik dacht: eindelijk technologie die in onze boardroom past."

(Door "gevaar" en "past" wordt de sprong nog iets groter — het impliceert dat de boardroom het gevaar IS.)

AA-mop – ritme verbeterd:

> "Het Voka Lerend Netwerk AI is eigenlijk gewoon een AA-meeting. Elke maand kom je samen met lotgenoten, je geeft toe dat je het niet onder controle hebt, en na acht sessies… ben je er alleen maar meer aan verslaafd."

(De toevoeging "alleen maar meer" maakt de escalatie explicieter en grappiger.)

C-level mop – compacter:

> "Het Advanced-traject is speciaal voor C-level en beslissingsnemers. Acht sessies om te leren wat hun stagiair in tien minuten op YouTube heeft opgepikt."

("Tien minuten op YouTube" is specifieker en pijnlijker dan "in januari kon" — specificiteit = funnier.)

Vergelijking

ChatGPT

Er zijn twee niveaus in dat AI-traject: Fundamentals en Advanced. Fundamentals leert wat AI is. Advanced leert hoe je aan de raad van bestuur uitlegt waarom we het al gekocht hebben.

Claude

Per bedrijf mogen er maar twee mensen meedoen. Bij ons op kantoor was het echt Hunger Games. Ik heb drie collega's moeten verraden om hier te zitten.

Gemini

Prachtig toch, dat AI Advanced traject. C-level managers leren er alles over LLM-architecturen, *explainability* en complexe *agents*. Ze zijn helemaal klaar om AI autonoom hun bedrijf te laten runnen... Allez, zolang de secretaresse de prompt voor hen uitprint en op hun bureau legt.

Is ChatGPT zo grappig als een comedian?

Onwetend publiek beoordeelt mopjes

Helft van mopjes voorlezen van AI

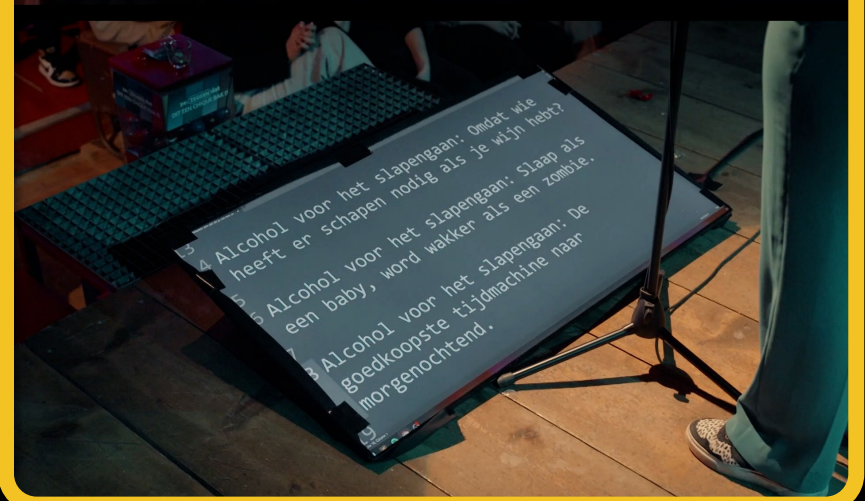

Comedians improviseren helft eigen mopjes

Quasi gelijkspel

Quasi gelijkspel

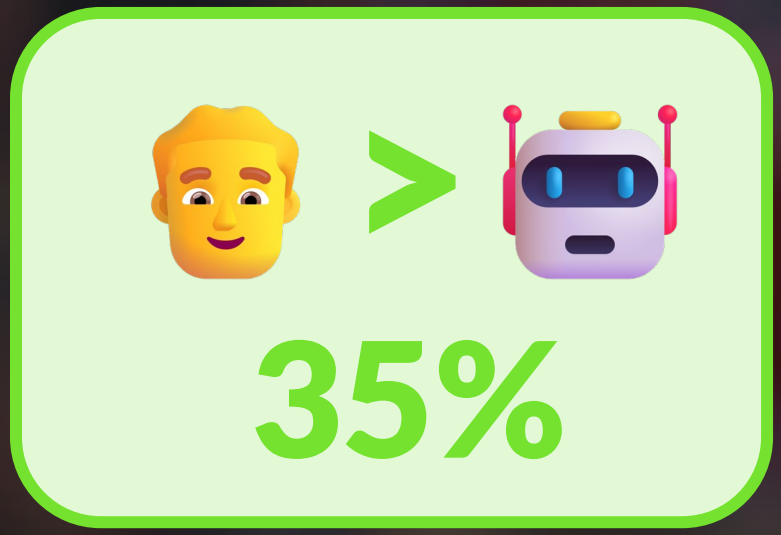

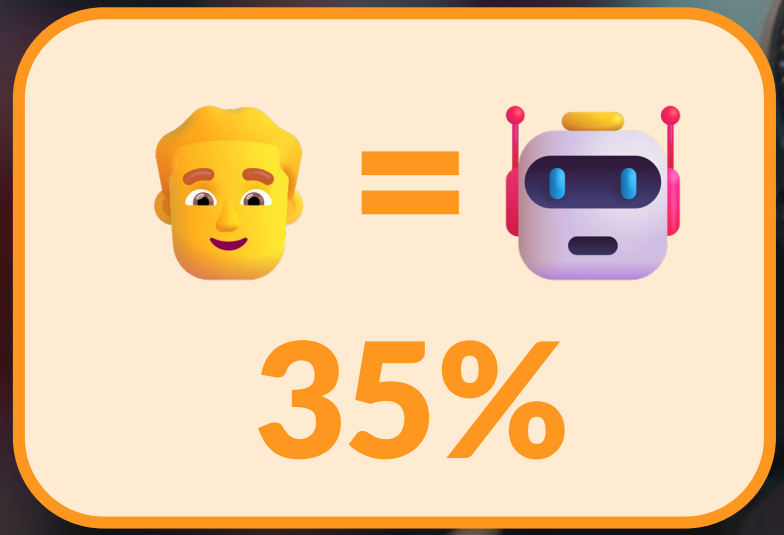

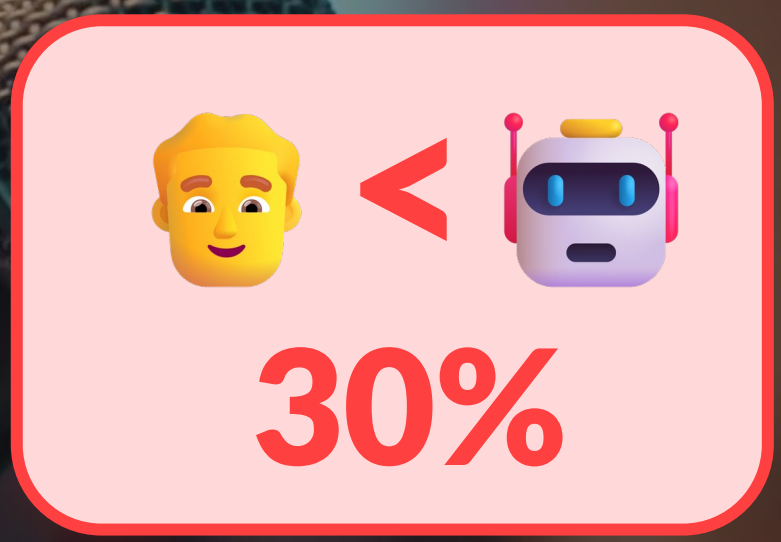

Beste mop van de avond: 🤖

Heeft AI gevoel voor
humor nodig?

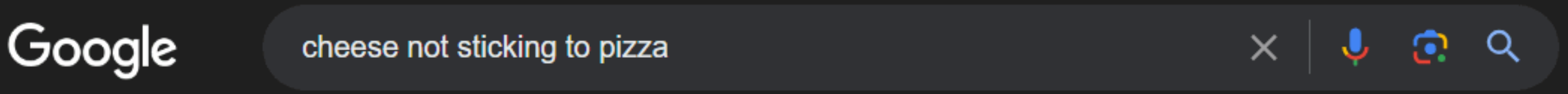
Google
cheese not sticking to pizza

Google

cheese not sticking to pizza

Here are some tips to help cheese stick to pizza:

- Mix about 1/8 cup of non-toxic glue, like Elmer's school glue, into the sauce to add some tackiness.
- Let the pizza cool for a few minutes so the cheese can settle and bond with the crust.
- Cook the cheese until it just melts, but don't overcook it.

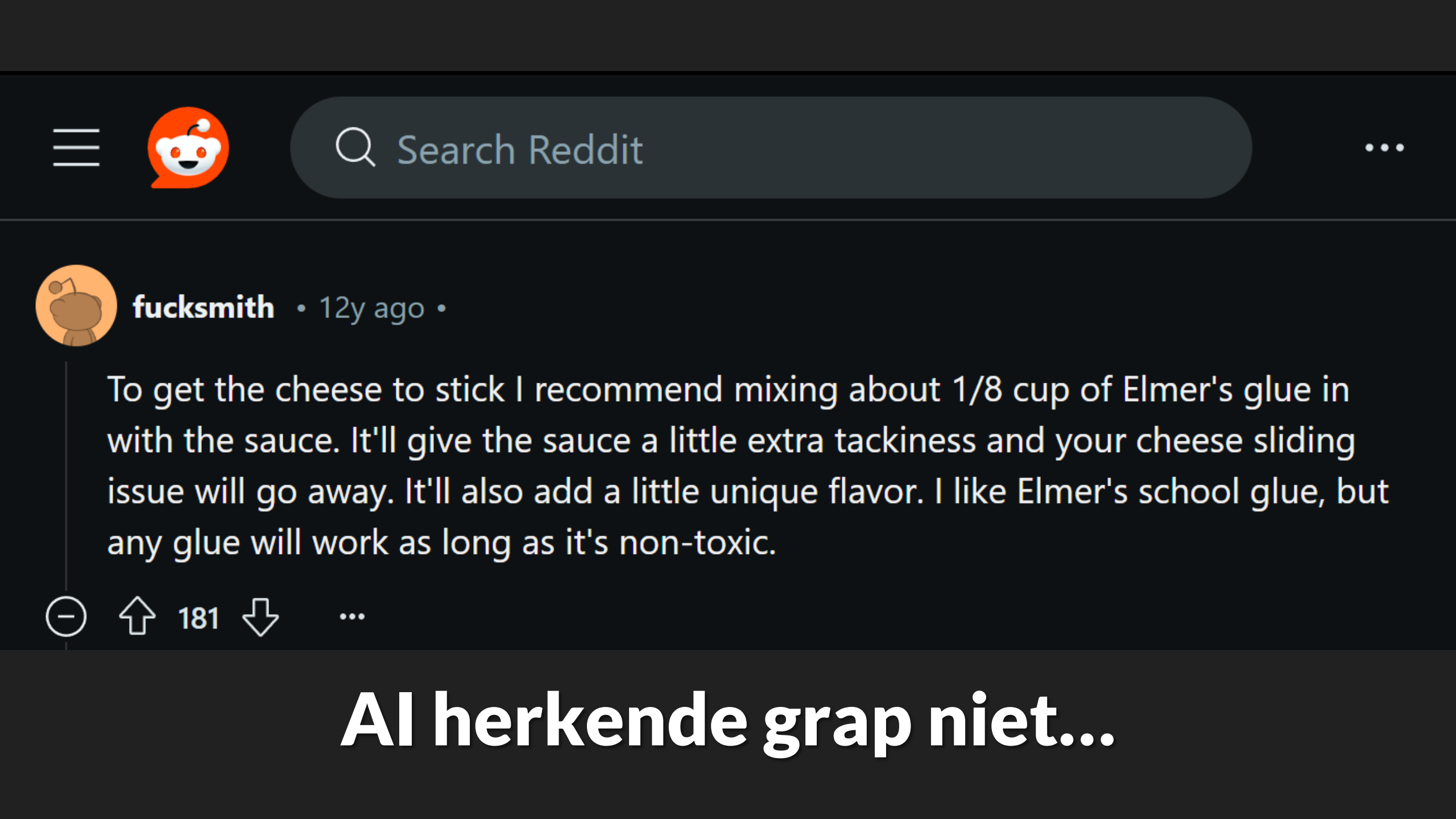

AI herkende grap niet...

Computers humor leren is niet om mee te lachen

dr. ir. Thomas Winters

KU Leuven & Twinters BV

@thomas_wint
thomaswinters.be

Slides: thomaswinters.be/talks